

عهد قدیم ما با کتاب کودک

موعد نمایشگاه کتاب که می‌رسد، هم امیدها تازه می‌شود، هم دغدغه‌ها و نگرانی‌ها. در این میان «کتاب کودک» برای من همچنان اولین اولویت و مهم‌ترین دغدغه است.

درست است که گستردگی وسایل ارتباطی و تنوع سرگرمی و دلمشغولی کودک و نوجوان در روزگار ما - به‌ویژه امکانات فضای مجازی - به‌طور طبیعی مجال را برای کتاب تنگ کرده‌است، اما در د فظظ این نیست. درد اصلی آن است که متولیان امر و پدیدآورندگان کتاب کودک هم مقهور این فضا شوند و عهد قدیم خود را با کتاب از یاد ببرند. حالا کاری به قبل از انقلاب ندارم، اما فراموش نکنیم که نسل امروز نویسندگان، شاعران، هنرمندان، اهالی مطبوعات و همه فعالان فرهنگی در کشور، در فضای مشحون از عطر کتاب و کتاب‌خوانی - به‌ویژه در دهه‌های ۶۰ و ۷۰- با‌پالیده‌اند.

شاید بخش بزرگی از جوانان، نوجوانان و کودکانی که پس از این دهه‌ها به دنیا آمده‌اند، حق داشته باشند که باوجود جاذبه‌ها و امکانات گوناگون فضای مجازی، کتاب را در اولویت اول خود ببینند، اما هم‌نسلان فرهنگی من نباید به راحتی تسلیم این جاه‌جویی اولویت‌ها شوند. قصد ستیز با اینترنت و امکانات و مواهب بی‌شمار آن را ندارم. با محدود کردن فضاهای مجازی، کند کردن سرعت اینترنت

و نگرانی بابت قالب‌های ارتباطی مدرن نیز مخالفم و از این اشتباه محاسباتی بزرگ رنج می‌برم، اما مقهور شدن در برابر فضای مجازی را نیز بر نمی‌تابم و بر این باورم که در سبب فرهنگی خانواده، کتاب باید همچنان صدرنشین باشد. به‌ویژه کتاب کودک که باید بهترین و جذاب‌ترین کالای فرهنگی در نگاه فرزندان ما باشد.

حالا اگر این طور نیست، نباید همه تقصیر‌ها را بر گردن امکانات و جاذبه‌های فضای مجازی بیندازیم. این ما هستیم که در بحران جابه‌جایی اولویت‌ها باید به داد کتاب برسیم و با چاره‌اندیشی مناسب و به‌موقع، کاری کنیم که دست بچه‌ها از دامن کتاب جدا نشود. نه آنکه توقع داشته باشیم، بچه‌های امروز مثل بچه‌های نسل ما چنان تشنه و شیفته کتاب باشند که بعد از درس و مشق، دغدغه‌ای جز بپزه بردن به آن نداشته باشند. کافی است کاری کنیم بچه‌ها در اتاق‌هایشان همان قدر که با گوشی و لپ‌تاپ مشغولند، به کتاب هم بها بدهند و دغدغه فر کردن قفسه کتاب‌شان را هم داشته باشند.

باید کاری کنیم که بچه‌ها ما کتاب بخوانند، به خیابان که می‌روند، پشت و پرتین کتابفروشی‌ها هم بایستند، بخشی از پول نوی جیبی‌شان را صرف خرید کتاب کنند و در کنار تی شرت و عطر و گل، کتاب را هم به یکر بگیرد هدیه بدهند. حالا اینکه چطور و با چه تمهیداتی به این فضا برسیم، مجالی وسیع و مخاطبان عدیده‌ای را می‌طلبد. از خانواده گرفته تا مدرسه و رسانه و ناشران و نهادهای دولتی و خصوصی، همه باید دست به دست هم بدهیم و راه‌های تحقق این مطالبه را کشف کنیم. علاوه بر این، باید به فکر دفع آفت بزرگ دیگری می‌باشیم. آفت ابتدال و بازاری شدن سلیقه بچه‌ها در کتابخوانی! واقعیت تلخی که دست‌کم دو دهه است از آن می‌نالیم و به گوش کسی نمی‌رسد. آفتی که اولین مقصر شیوع آن خود ما پدیدآورندگان کتاب کودک هستیم. فرض کنیم روزی روزگاری دولت بتواند مشکلات ناشران را در خصوص سهمیه گذاری، محدودیت ناگزیر شمارگان و سایر موانع را برطرف کند.

فرض کنیم روزی برسد که پدیدآورندگان و ناشران کتاب کودک بدون هیچ دغدغه‌ای بتوانند آثار متنوع و دلخواه‌شان را در شمارگان وسیع منتشر کنند. در آن صورت هم دغدغه و نگرانی ما برای کتاب کودک به پایان نرسیده‌است، چراکه مشکل بزرگ تشخیص سره از ناسره، همچنان باقی است! دست‌کم در حوزه تخصصی خودم که شعر کودک باشد، وجود این آفت با به شدت احساس می‌کنم. ادعا می‌کنم که حتی ناشران تخصصی ما هم در بسیاری موارد، قدرت تشخیص شعر به معنی واقعی کلمه را از آثار صرفاً منظوم و فانتزی، از دست داده‌اند. یا شاید این ضرورت را می‌دانند، اما به تعیبت از سلیقه بازار، به آن اعتنا نمی‌کنند. البته من مخالف فانتزی نیستم. فانتزی یکی از مؤلفه‌های اصلی کار برای کودک است، اما غلبه فانتزی را بر مفاهیم و قالب‌هایی که برزنده ادبیات کودک در سرزمینی به غنای ادبی ایران است، بر نمی‌تابم. قطعاً باید چاره‌ای اندیشید.

| روزنامه جوان | شماره ۶۷۵۳ | شنبه ۲۲ اردیبهشت ۱۴۰۲ | ۲۲ شوال ۱۴۴۴ | اذان ظهر: ۱۲:۰۱ | غروب آفتاب: ۱۹:۰۱ | مقررب: ۱۹۲۰ | نیمه‌شب‌شعری: ۲۳:۱۲ | اذان‌صبح‌فرد: ۲:۲۳ | طلوع آفتاب‌فرد: ۵:۰۰ |

آفت «نگاه فروشگاهی» به‌نمایشگاه کتاب

محمدصادق عابدینی

سخنگوی نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، با ارائه گزارشی از عملکرد نمایشگاه، به فروش بیش از ۱۱ میلیارد تومانی کتاب در روز نخست اشاره کرده‌است. تأکید بر میزان فروش در نمایشگاه کتاب، یکی از آفت‌هایی است که چندین سال است دامنگیر مسئله کتاب در ایران شده‌است و میزان استقبال از نمایشگاه کتاب صرفاً با ارقامی مانند تعداد نسخه‌های به‌فروش رفته کتاب و مجموع درآمد ریالی از بابت فروش محاسبه شده‌است. به طوری که علی رضضانی در نخستین نشست خبری خود در نمایشگاه سی و چهارم، با قیاس بین تعداد کتاب‌های فروخته‌شده و مجموع ریالی فروش، رشد ارقام را نشانه‌ای از استقبال مردم از نمایشگاه کتاب عنوان کرده‌است.

نگاه «فروشگاهی» به نمایشگاه کتاب، که با دید مجععی برای اهالی و مجموع ریالی باعث شده‌است که هیچ‌گاه نمایشگاه کتاب تهران نتوانسد به عنوان یک رویداد فرهنگی، تأثیرگذاری مناسبی در عرصه فرهنگ داشته باشد. بر گزارشی نمایشگاه کتاب که از نظر وسعت مهم‌ترین و بزرگ‌ترین رویداد فرهنگی

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

صاحب امتیاز: پیام‌آوران نشر روز مدیرعامل و مدیرمسئول: محمدجواد اخوان سردبیر: غلامرضا صداییان آدرس: تهران، خیابان شهید احمد قصیر کوچه چهاردهم غربی پلاک ۱۲ سازمان آگهی‌ها: ۸۸۵۴۵۴۸۸ روابط عمومی: ۸۸۵۲۳۰۶۰ توزیع: شرکت نشر گستر امروز ۸۸۴۹۸۴۷۶ چاپ: همشهری www.javanonline.ir

حکمت

امام علی علیه‌السلام:
خویشستنداری، زینت فقر
است و سپاسگزاری زینت
و غنا و توانگری.

تحفالعقول، ص ۹۰

گروه فرهنگی

پرونده

آثار و مطالبی درباره
نمایشگاه کتاب تهران

در آندزاییی ملاک است و خرید اقلام مصرفی خانوار یا پوشاک شب عید با خرید کتاب در این مقیاس‌ها هیچ تفاوتی نمی‌کند. وقتی معیار صرفاً ارقام و وجه فروش باشد، نمایشگاه کتاب با بازار فروش میوه و سبزیجات چه تفاوتی خواهد داشت؟ احتمالاً تنها فرق این خواهد بود که در بازار میوه معیار سنجش واحد کیلوگرم و در کتاب واحد نسخه و جلد است؛ با نظر می‌رسد مدیران بر گزار کننده نمایشگاه عمداً با تکیه بر رقم‌های میلیاردی فروش، اذنان را به سمت دلخواه خود گمراه می‌کنند تا نقطه قوت نمایشگاه را بر حجم کمی و نه وجه کیفی کار قرار دهند.

این بدعت خطرناکی است که در آن فروش هر نوع کتابی تقدیس می‌شود و درآمد فروش ولو از فروش کتاب‌های زرد به عنوان یک دستاورد فرهنگی به شمار می‌آید؛ خرید کتاب‌های کمک درسی هم در این آمار گنجانده می‌شود که از نظر فرهنگی هیچ دستاوردی نداشته و ندارند؛ اما در آمارها همیشه تأثیرگذار بوده‌است و هر ساله بخشی از قشر دانش‌آموز و پشت کنکوری‌ها برای گذر از مراحل تحصیلی دست به دامان انتشاراتی‌های کمک آموزشی و مؤسسات کنکور می‌شوند.

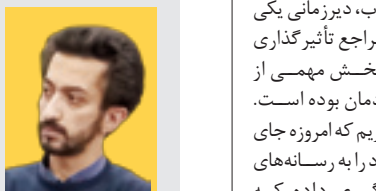
زمانی می‌توان آمار و ارقام خرید کتاب را به عنوان یک دستاورد محسوب کرد که حداقل تفکیکی میان نوع کتاب‌های خریداری شده قائل باشند و میان کتاب‌های زرد و بازاری و آثار فاخر ادبی، دینی و علمی محدودده و مرزی مشخص شود و در ثانی، خریدهای مردم از خریدهای ارگانی و دولتی جداسازی شود. در ثانی نگاه روشنگاهی به نمایشگاه کتاب جای خود را به نگاهی بدهد که در آن نمایشگاه کتاب، معاد کارهای برای اجتماع سوال پرسیده‌نشود، احتمالاً آنها هم بر میزان فروش کتاب‌ها استناد می‌کنند. با این نگاه پیدا کردن تفاوت میان نمایشگاه خرید بپاره که در شب‌های نزدیک به سال نو در مجموعه مصلاهی تهران برگزار می‌شود با نمایشگاه کتاب تهران چیست؟ در هر دو معیار فروش و

نگاه

باید همچنان به کتاب امیدوار بود

کتاب همچنان بزرگ‌ترین مرجع و هدایت‌کننده بشریت است، در برهه‌ای زندگی می‌کنیم که تکنولوژی ما را احاطه کرده‌است و تبدیل به آدم‌های کم‌بشن‌خوان شده‌ایم؛ حالا ترجیح می‌دهیم خواندن‌مان هم مینی‌مال باشد، به همین دلیل دیگر نمی‌توانیم یک رمان چندصده صفحه‌ای را بخوانیم. این کوتاهی‌ماست در حق کتاب و به همین دلیل در جامعه‌مدرن امروزی جای خالی کتاب در زندگی‌های ما باعث شده راه درست را نتوانیم انتخاب کنیم و دیگر مسئله‌برنج این است که عدم خواندن کتاب در نسل جدید می‌تواند تأثیر منفی در جامعه آینده داشته‌باشد، این کتاب است که می‌تواند فرهنگ‌سازی کند، این کتاب است که اهمیت بسزایی در رفتارهای درست دارد، باید همچنان امیدوار بود به قشر فرهنگی جامعه که کتاب را مهم‌ترین عنصر زندگی می‌دانند و کاش این قشر مهم گسترده‌تر شود.

راه‌های رسیدن به یک جامعه کنلیخوان زیادور از دسترس نیست. رسانه‌های مکتوب ما ممکن است خیلی درباره کتابخوانی بنویسند اما رسانه‌های دیداری هنوز کتاب را جدی نگرفتند. سینما و تلویزیون هم جزو کم‌کارهای این موضوع هستند.

افشین علیار

منتقدفیلم

ادبیات

کتاب، ادبیات فاخر و یک جهان روشن

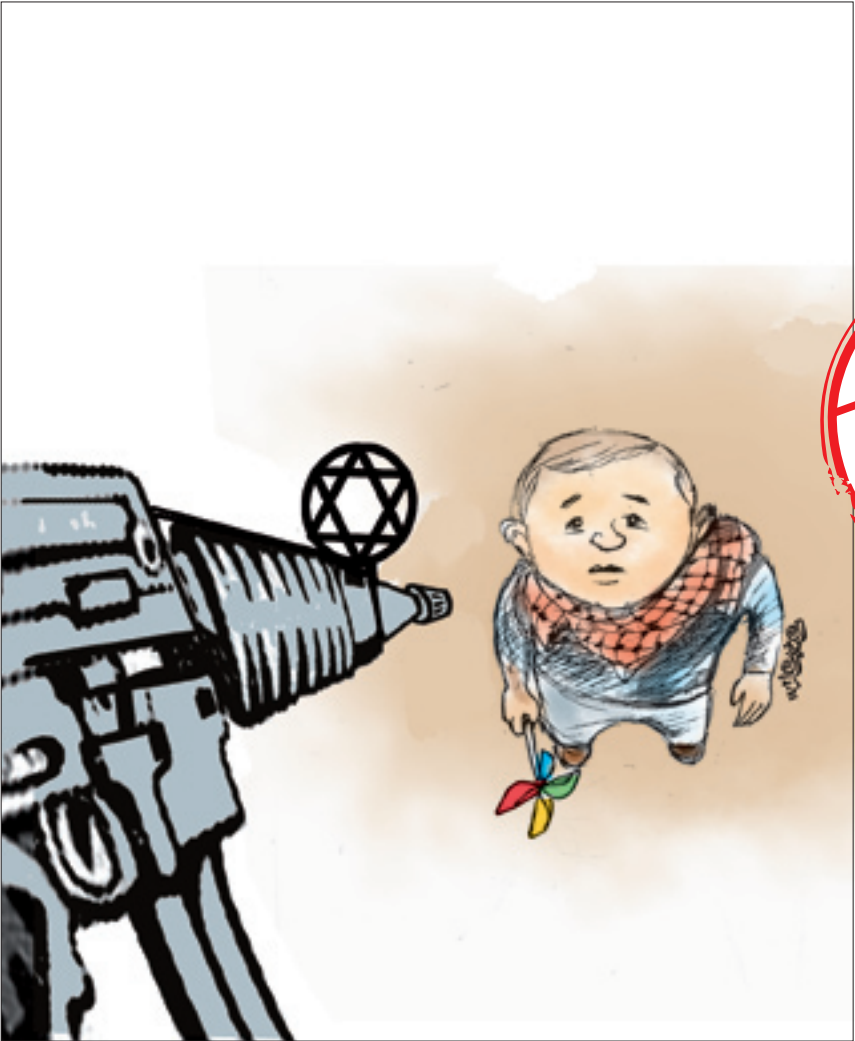
منوچهر اکبرلو

نویسنده و پژوهشگر تئاتر کودک

سرگرم‌سازی، روشنگری، ارائه اطلاعات و نگاه به دنیا از دریچه چشم دیگران.

بسر من نمایشنامه‌های شکسپیر، ایبسن و استریندبرگ و نیز اشعار سعدی، مولوی و عطار تأثیر فکری زیادی گذاشته‌اند. جهان را روشن‌تر ساخته‌اند تا دریابم دیگران چگونه می‌اندیشند و ما کجای جهان ایستاده‌ایم.

نما | حسین کشنگار

دیدگاه

سینما تشنه کتاب است

رضا منتظری

منتقدفیلم

تب همه چیز دینی و همه فن حریف بودن این روزها در میان

بخشی از سینماگران، منتقدان و روزنامه‌گاران بسیار بالاگرفته و آنها خود را ملزم می‌دانند تا در هر زمینه‌ای که اصلاً تخصصی در آن ندارند، اظهارنظر کنند و به تحلیل و بررسی مسائل مختلف اعم از سیاسی، اقتصادی، اجتماعی بپردازند!

پرواضح است که استدلال‌ها، نظرات و راهکارهای این افراد به دلیل فقدان مطالعه کیم‌عمق، سطحی و نازل است، همانطور که امروزه بخش اعظمی از فیلم‌های سینمایی ما به دلیل فقدان مطالعه فیلمسازان و نگاه کاسبکارانه تهیه‌کنندگان

بررسی کتاب

«انقلاب و آینده جهان» در نمایشگاه کتاب

شجاعی در ادامه به سراغ انقلاب اسلامی ایران رفت و بیان کرد: امام خمینی، انقلاب اسلامی را بخشی از ظهور امام زمان می‌دانست و می‌فرمود انقلاب اسلامی نقطه شروع انقلاب بزرگ به پرچمداری حضرت حجت است. پس این انقلاب آمده تا برای دولت کریمه زمینه‌سازی کند. این نویسنده عنوان کرد: انقلاب اسلامی باعث شد در طول ۴۰ سال بی نظیرترین انسان‌های تاریخ به وجود بیایند و در طول تاریخ بشر تا این حد صالح‌سازی شده‌است. در واقع آنچه آن ۱۳ معصوم دیگر نداشتند، همین انقلاب اسلامی و این ملت بود، تا جایی که امام خمینی فرمودند ملت ایران از ملت حجاز در عهد رسول‌الله بالاتر است.

نویسنده کتاب «انقلاب اسلامی و آینده جهان» گفت: رهبر انقلاب فرمودند برای قیام‌مهدی یک شرط اساسی لازم‌بود و آن انقلاب اسلامی بود که ما انجام دادیم و اگر انقلاب اسلامی نبود به سمت ظهور نمی‌فتیم. او با بیان اینکه این کتاب تبیین جایگاه قدسی انقلاب اسلامی در تغییر مسیر تاریخ و انجام این پیچ تاریخی و زمینه‌سازی برای نظم‌نوین جهانی است، گفت: ما باید از این دریچه به انقلاب اسلامی توجه کنیم که یک قدسیت دارد و همان چیزی است که مسیر تاریخ را عوض خواهد کرد.

کتاب تبیین جایگاه قدسی انقلاب اسلامی درباره تغییر مسیر تاریخ و انجام این پیچ تاریخی و زمینه‌سازی برای حجت‌الاسلام شجاعی با بیان این مطلب در نشست معرفی و بررسی کتاب «انقلاب اسلامی و آینده جهان» که در غرفه مجمع ناشران انقلاب اسلامی در نمایشگاه کتاب تهران برگزار شد، گفت: در آینده زندگی بشر، دولت کریمه ایجاد خواهد شد با فضایی عدالت و امنیت که در آن فضا مردم می‌توانند استعدادهای بی‌نهایت خود را اشکوفاکند. این همان دولت کریمه‌ای است که خداوند بشارت‌ش را به همه انبیا داده‌است. شجاعی افزود: تمام انبیا متوجه بودند که باید آینده‌ای را که تمام انسان‌های روی زمین می‌توانند در نهایت آرامش به هدف خلقت‌شان برسند، ایجاد کنند. خداوند نیز برای اینکه این انبیا محصل عمل‌شان را ببینند، بعضی از آنها را با جعت برمی‌گرداند.

دریچه

گزارش کار یک خوره سینما

آنتراکت خواندن آن، سوراغ کتاب «آقای سناریست» (حدیث نفس و آثار سعید مطلبی) به کوشش حمیدرضا حاجی حسینی رتم و بیش از پیش به اهمیت و جایگاه قدرناپذیری مطلبی به عنوان انسان و فیلم‌نامه‌نویسی درجه یک در سینمای بدنه و تجاری ایران پی بردم. کتاب دیگری در این روزها با علاقه دست‌گرفته‌ام، «فاسیبیندر» (زندگی و مرگ نابغه‌ای عصیانگر) نوشته کر یسستین براد تانگم و ترجمه علی عامری مهابادی است که نکات ناگفته و روشنگرانه بسیاری درباره راینر ورنر فاسیبیندر از مهم‌ترین و تأثیر گذارترین فیلمسازان سینمای نوین آلمان دارد.

«قدرت فیلم»، نوشته هاوارد سوبر و ترجمه خشایار قشقایی و «منطقه» (کتابی درباره فیلمی درباره سفری به یک اتاق) نوشته جف دایر و ترجمه محمدحسین واقف هم دو کتاب خواندنی و پر نکته هستند که مدتی قبل خواندن آنها را به پایان رساندم؛ اولی یک کتاب دیگری در کتابخانه یا کتابفروشی چشمک می‌زند و کار به پرائنتز کتابخوانی می‌رسد. اینکه در تقفس مطالعه یک کتاب، خواندن کتاب دیگری را از سر می‌گیرم، اتفاقی است که هنگام مطالعه کتاب بسیار خوب و کاربردی «بزارهای کم‌دی نویسی» (مسئله جدی و بانیک بودن) نوشته استیو کاپلان و ترجمه مهدی کیسا افتاد و در

علیرستگار

روزنامه‌نگار

دارند، با وجود تهدیداتی مثل افزایش افسار گسیخته کتاب همپای تورم و دشواری خرید مکتوبات، جشن مطالعه کساکان پابر جاست. گاهی مثل حالا عطش کتابخوانی به قدری است که موقع مطالعه کتابی، اثر دیگری در کتابخانه یا کتابفروشی چشمک می‌زند و کار به پرائنتز کتابخوانی می‌رسد. اینکه در تقفس مطالعه یک کتاب، خواندن کتاب دیگری را از سر می‌گیرم، اتفاقی است که هنگام مطالعه کتاب بسیار خوب و کاربردی «بزارهای کم‌دی نویسی» (مسئله جدی و بانیک بودن) نوشته استیو کاپلان و ترجمه مهدی کیسا افتاد و در

مهدی احمدی

فعال فرهنگی

اجتماعی و دیدن کلیپ‌های آشپزی مستر فلان و مستر بیسار هزینه خرید حداقل دو کتاب را برای خرید با تمدید بسته اینترنت می‌دهد!

به‌بدی و خوبی اینترنت کاری ندارم، اما هر چه داشت ما را از فضای کتاب و کتابخوانی دور کرد! شاید شما بگویید اتفاقاً نزدیک کرده‌خوب این حرف شاید خیلی نسبی به نظر برسد و تعدادی را نزدیک و عده‌ای را از کتاب دور کرده باشد، اما من می‌گویم هر تکنولوژی که در این زمان پدید می‌آید، اول باید فرهنگ استفاده از آن را در جامعه آموزش بدهیم که متأسفانه ما در کشورمان به‌تنها به دنبال فرهنگ‌سازی یک فناوری جدید نیستیم، بلکه صورت مسئله را پاک و کلان‌ان‌حرف می‌کنیم! مثل همیشه نیمه خالی لیوان را می‌بینیم و اولین چیزی که به نظرمان می‌رسد، سریع و انقلابی